

Tytuł: Światowy Dzień Wody 2026: Woda jako prawo człowieka i zarzewie konfliktów.

Czas trwania zajęć: 45 minut

Prowadzący: nauczyciel

Grupa docelowa: uczniowie klas 7-8 szkoły podstawowej

Podstawa programowa:

Analiza problematyki stresu wodnego i wody jako zasobu geopolitycznego w ramach edukacji geograficznej i obywatelskiej, ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do wody jako fundamentalnego prawa człowieka. Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy konfliktów o zasoby oraz rozwijanie postaw solidarności międzynarodowej w obliczu globalnych wyzwań klimatycznych 2026 roku.

Cele

- Uczeń rozumie związek między zmianami klimatu a bezpieczeństwem wodnym w 2026 r.
- Uczeń potrafi zdefiniować pojęcie "stresu wodnego" i "konfliktu o wodę".
- Uczeń analizuje etyczny dylemat: czy woda powinna być darmowa, czy być towarem?

Problematyka

Stres wodny: Zjawisko, w którym zapotrzebowanie na wodę przewyższa jej dostępność (w tym sytuacja hydrologiczna Polski).

Dyplomacja wodna (Water Diplomacy): Wykorzystanie wspólnych zasobów wodnych (np. rzek granicznych) do budowania pokoju, a nie konfliktów.

Woda jako prawo człowieka: Analiza rezolucji ONZ i etyczny aspekt prywatyzacji zasobów wodnych.

Adaptacja do zmian klimatu: Jak technologie 2026 roku (retencja, odsolone wody, odzysk wody szarej) pomagają przetrwać susze.

Metody pracy

debata, metoda projektu

Formy pracy

Indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Środki dydaktyczne

- Tablica i kreda/mazaki.
- Małe kartki (post-it lub pocięty papier).
- Podręczna "Mapa Zapalnych Punktów" (do zrealizowania).

Scenariusz lekcji

klasa 7-8

Przebieg zajęć

1. Wstęp: "Wojna o rzekę" (5 min)

Case study (krótka opowieść): Wyobraźcie sobie dwie sąsiadujące krainy. Kraj A leży u źródeł wielkiej rzeki i buduje tam ogromną tamę, by mieć prąd. Kraj B leży w dole rzeki – przez tamę sąsiada jego pola wysychają, a ludzie nie mają co pić.

Pytanie: Kto ma rację? Czy woda płynąca przez kraj należy tylko do niego, czy do wszystkich, którzy jej potrzebują?

Nawiązanie do 2026: To nie jest fikcja. To rzeczywistość rzek takich jak Nil czy Eufrat, która w 2026 roku jest jednym z największych wyzwań dla pokoju na świecie.

2. Część badawcza: "Stres Wodny 2026" (12 min)

Analiza danych (do wypisania na tablicy):

W 2026 r. ok. 2-3 miliardy ludzi doświadcza deficytu wody.

Polska jest w grupie krajów o niskich zasobach wody (mamy jej na mieszkańca tyle samo co... Egipt!).

Zadanie: Uczniowie wypisują na tablicy sektory gospodarki, które zużywają najwięcej wody (Przemysł, Rolnictwo, Konsumpcja domowa).

Wniosek: Skoro rolnictwo zużywa ok. 70% wody, to nasza dieta (np. jedzenie dużej ilości mięsa) ma większy wpływ na suszę niż długie kąpiele.

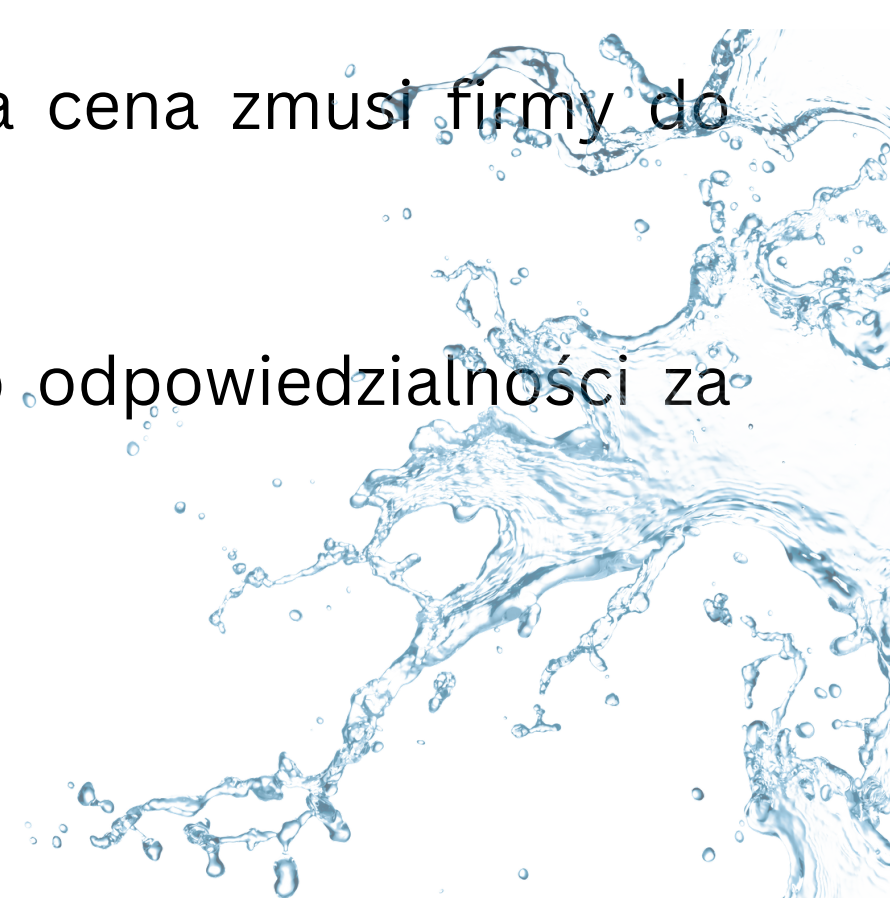
3. Część społeczna: "Woda – towar czy prawo?" (13 min)

Debata oksfordzka (uproszczona): Podziel klasę na dwie grupy.

Grupa 1: Woda powinna być darmowa dla każdego (argumenty: prawo człowieka, życie, etyka).

Grupa 2: Woda powinna być droga (argumenty: tylko wysoka cena zmusi firmy do oszczędzania i inwestycji w technologie).

Moderacja: Nauczyciel pilnuje, by argumenty odnosiły się do odpowiedzialności za przyszłe pokolenia (zgodnie z ideą Zrównoważonego Rozwoju).

Scenariusz lekcji

klasa 7-8

4. Część projektowa: "Inżynierowie Odporności" (10 min)

Zadanie kreatywne: Uczniowie w parach mają 5 minut na wymyślenie jednej "Innowacji dla Polski 2026", która pomoże nam walczyć z suszą bez użycia wysokiej technologii (low-tech).

Przykłady: Ogrody deszczowe przy każdej szkole, obowiązkowa retencja w każdym nowym bloku, systemy "szarej wody" w toaletach publicznych.

Prezentacja: Krótkie hasła na tablicy.

5. Podsumowanie: "Solidarność ponad kranem" (5 min)

Przesłanie na 2026: Światowy Dzień Wody to nie tylko oszczędzanie kropel. To walka o to, by woda była narzędziem pokoju, a nie wojny.

Refleksja końcowa: Co jako 15-latkowie możecie zrobić? (Głosować portfelem, edukować starszych, nie marnować żywności).

Notatka do zeszytu (Sugerowana):

Światowy Dzień Wody 2026

Bezpieczeństwo wodne: Stan, w którym każdy ma dostęp do czystej wody przy jednoczesnym zachowaniu ekosystemów.

Stres wodny: Sytuacja, w której popyt na wodę przekracza jej dostępne zasoby (Polska jest krajem o wysokim stopniu zagrożenia stresem wodnym).

Woda jako prawo człowieka: Rezolucja ONZ uznająca dostęp do wody i sanitariatów za prawo niezbędne do pełnego korzystania z życia.

